

OPVOEDINGSBRON

VOOR OUDERS EN ANDERE OPVOEDERS IN DE KERK

ONTVANGEN EN DOORGEVEN
...
GEZINSMOMENTEN OVER GENERATIES
IN DE BIJBEL

IN DE
GENERATIES

FEBRUARI
2019

JAAR 5

NUMMER 5

BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN

>> voor de geloofsoepvoeding in het gezin

UITGAVEN VAN O.A.
DE BHZ EN DE HGJB

o.a. te bestellen via kameel.nl

€9,95

Woorden van de Koning

dr. M.J. Kater, dr. A.J. Kunz, Nieske Selles-ten Brinke, drs. Laurens Snoek en Steven Middelkoop
Inhoudsvol opvoeden in gezin, kerk en op school

De kindertijd is de beste tijd om tot geloof te komen. En in die tijd staan opvoeders en leidinggevenden op de zondagsschool voor de geweldige taak om het Woord van God over te dragen aan hun kinderen. Maar hoe doen we dat? Hoe krijgen Bijbelse woorden als zonde en genade echt betekenis? De auteurs laten aan de hand van praktische voorbeelden zien hoe we deze woorden uit kunnen leggen, zonder af te doen aan de diepe inhoud ervan. Opdat de woorden van de Koning niet alleen begrepen worden, maar onze kinderen ook beseffen dat het woorden van waarde zijn.

Aan de hand van het woord - Marian M. Scheolland

Eenvoudige uitleg van de geloofsleer voor kinderen

€17,50

Met deze 'kleine dogmatiek voor kinderen' heeft de gebruiker een uniek boek in handen. In 14 onderdelen en 86 korte hoofdstukken wordt de gehele geloofsleer in eenvoudige bewoordingen uiteengezet. In elk hoofdstuk wordt daarvoor een Bijbelverhaal als illustratie gebruikt. Aan het einde van ieder hoofdstuk zijn gespreksvragen, een Bijbeltekst, een lied en gebedsonderwerpen opgenomen. Ouders kunnen dit boek aan hun kinderen voorlezen en aan de hand van het gelezede verder praten, zingen en bidden. Oudere kinderen kunnen het boek zelf lezen.

€22,50

Vier het samen - Nieske Selles-ten Brinke

Met je gezin samen toeleven naar christelijke feestdagen

Vier het samen bevat handreikingen om van elke christelijke feest- en hoogtijdag een echt feest te maken. Het boek is interessant voor meerdere jaren en geeft de mogelijkheid om zelf de elementen/werkvormen te kiezen die passen bij het gezin. Een waardevol en praktisch handboek waar je jaren mee uit de voeten kunt! Gericht op gezinnen met kinderen van 3-11 jaar. Uiteraard ook geschikt voor het basisonderwijs en het kinderwerk in de kerk.

Gespreksbijbel HSV

De Gespreksbijbel helpt gezinnen bij het regelmatig lezen van de Bijbel en het spreken met kinderen over de Bijbeltekst. De uitgave bevat de volledige Bijbeltekst van de Herziene Statenvertaling. In ieder hoofdstuk staan een leesprikkel, een gespreksonderwerp en een stukje uitleg om samen over te praten. Ieder Bijbelboek bevat kleurenillustraties en foto's. Achter in de Gespreksbijbel zijn diverse opdrachtjes opgenomen om als gezin samen te doen.

€49,-

€14,95

Knetteren en knallen - Hanna Helwerda

Bijbels proefjesboek

In dit proefjesboek ontdekken kinderen dat spannende, spetterende en schuimende proefjes goed samen kunnen gaan met serieus de Bijbel lezen en uitleggen wat het goede nieuws van Jezus betekent. Het boek nodigt volwassenen en kinderen uit om samen op avontuur te gaan in de wondere wereld van wetenschap en techniek. De proefjes zijn geschikt om thuis te doen, op school, op een feestje, tijdens zondagsschool of kindervevendienst of op vakantie. Bij elk proefje vind je een duidelijke uitleg, vragen om over door te denken en natuurlijk de verhalen en teksten uit de Bijbel waar de proefjes bij zijn gezocht.

Kinder(club)blad Klik

Voor kinderen van 6-12 jaar / €10,50 per jaar voor 5x een Klik

Klik is een kinder(club)blad: voor op de club én thuis! Je vindt in *Klik* clubpagina's waarop een Bijbelstudie met doe-opdrachten staan. Deze kun je samen op de club gebruiken, maar ook thuis in je eigen stille tijd doen. Het blad is hierdoor ook heel geschikt om thuis te gebruiken in de geloofsoepvoeding. Daarnaast vind je pagina's om lekker thuis te lezen: met leuke interviews, interessante weetjes, verhalen van Evert en Evie, knutselideeën, puzzels en het stripverhaaltje *Klikkie*. Kortom: een tof en verantwoord kinderblad voor zowel thuis als op de club! Kijk op www.hgjb.nl voor meer informatie en het aanvragen van een abonnement.

IN DE GENERATIES

Psalm 105:5

God zal Zijn waarheid nimmer krenken
maar eeuwig Zijn verbond gedenken.
Zijn woord wordt altoos trouw volbracht,
tot in het duizendste geslacht,
't verbond met Abraham, Zijn Vrind,
bevestigt Hij van kind tot kind.

In heel wat doopdiensten wordt deze psalm gezongen. Een belofte van onze God dat Hij trouw blijft in de geslachten. God wil er zijn voor iedere generatie. In deze *Opvoedingsbron* besteden we aandacht aan de verschillende generaties en de vraag hoe zij met het geloof omgaan. Wanneer we christelijk zijn opgevoed nemen we bewust of onbewust vaak veel over van onze eigen opvoeding. Ook als we het graag anders zouden willen. Aan de andere kant verandert de wereld in hoog tempo en daardoor ook de manier van opvoeden. Hoe gaan we hiermee om? Hoe kunnen wij ondanks de verschillen die er zijn tussen de generaties, elkaar hierin zoeken en steunen? Hierbij alvast een tip: ga het gesprek met elkaar aan en gebruik deze *Opvoedingsbron* als inspiratie.

Gerdien Marchand

Medewerker kinderwerk en geloofsopvoeding bij de HGJB

WERKGROEP

EDUCATIEF

BERAAD

COLOFON

Opvoedingsbron is een uitgave van de Werkgroep Educatief Beraad (WEB), een samenwerkingsverband van de Bond van Hervormde Zondagsscholen, de Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond, de Hervormde Mannenbond en de Hervormde Vrouwenbond.

Opvoedingsbron verschijnt ieder voorjaar als gratis download via de websites van genoemde bonden.

Redactie

Kees Codée, Wijnanda Hogendoorn-Teeuw,
Gerdien Marchand-van den Berg, Gertruud de
Koeijer-Hoekman, ds. J.P. Nap

Artikel 'Ontvangen en doorgeven'

Overgenomen uit *Voorleven*, uitgave van de
HGJB

Bijbelstudie Deuteronomium 11

Ds. L. Hak

Gezinsmomenten 'In de generaties'

Wijnanda Hogendoorn-Teeuw

Foto's

Jan Verburg Fotografie

Vormgeving

Marloes Leenman, PIT Tekst en Creatiebureau

Gedrukte exemplaren

Opvoedingsbron is een gratis te downloaden
digitale uitgave.

Een gedrukt exemplaar is voor € 1,- per stuk
te bestellen via bonds bureau@filternet.nl.

Drukwerk

Torendruk, Nijkerk

Contact

Reacties op de inhoud van *Opvoedingsbron*:
bonds bureau@filternet.nl.

www.hervormdemannenbond.nl

www.hervormdevrouwenbond.nl

www.hervormdezondagsscholen.nl

www.hgjb.nl

 Hervormde Vrouwenbond

BOND VAN HERVORMDE
ZONDAGSSCHOLEN
op gereformeerde grondslag

Houvast voor jongeren
en hun gemeenten

INHOUD

4 Ontvangen en doorgeven

7 Bijbelstudie n.a.v. Deuteronomium 11

10 In de generaties: zes gezinsmomenten over jouw familie

14 In de generaties: ervaringsverhalen van anderen

DOELGROEP

voor alle opvoeders

voor gebruik op de kring/vereniging

voor gezinnen

voor alle opvoeders

Ontvangen en doorgeven

LEVEN

Na de maaltijd leest Christine voor uit de kinderbijbel. De gelijkenis over het zaad in de akker is aan de beurt. Bram (4) luistert goed, Nadine (2) kijkt vooral naar de plaatjes. Na afloop vraagt Bram: 'Is de duivel echt zo gemeen dat hij iets af kan pakken?' Christine neemt de tijd en legt uit hoe het zit met de duivel. Haar man Geert zit fronsend toe te kijken. Moet dat nou? De duivel... Daar sprak zijn vader vroeger ook altijd over. Zo beangstigend. Zo wil hij het geloof niet overbrengen op zijn kinderen.

Als de kinderen in bed liggen, komt hij erop terug. 'Hé Chris, toen je het vanavond met de kinderen had over de duivel enzo... Ik vond dat eigenlijk niet zo'n geschikt onderwerp. Ze zijn nog hartstikke jong...' Christine: 'Ja, maar Bram vroeg er toch naar? We willen ze toch ook eerlijk vertellen wat er in de Bijbel staat? En...' 'Ja, dat snap ik wel. Maar dat kan later toch nog wel? Ik weet nog dat mijn vader ook altijd sprak over de hel en de duivel. Ik werd daar altijd vreselijk angstig van. Wat mij betreft is het niet nodig dat we onze kinderen daar nu al over vertellen...'

OVERDRACHT TUSSEN GENERATIES

Ouders voeden hun kinderen vaak op vergelijkbare wijze op als hun ouders dat gedaan hebben. Dat komt gedeeltelijk doordat je bijna automatisch (en daardoor onbewust) het voorbeeld van je ouders volgt. Maar voor veel ouders geldt ook dat zij dit (min of meer) bewust doen. Bijvoorbeeld door-

dat zij de opvoeding van hun ouders positief gewaardeerd hebben. Ze nemen het goede voorbeeld van hun ouders in hun eigen opvoeding over. Wanneer de ouders ook in dezelfde omgeving wonen als hun ouders en hetzelfde opleidingsniveau hebben, is de kans nog groter dat ze dezelfde opvoedingsstijl en -doelen hanteren. De overname is het sterkst wanneer ook het geloof en de kerk gelijk is.

Verder zijn het karakter en andere genetische factoren van invloed op de overname van gedrag en opvattingen. Iemand met een nauwkeurig en toegewijd karakter zal bijvoorbeeld meer waarde hechten aan structuur in de huisgodsdienst of trouw aan de kerk. Iemand met een wat meer avontuurlijk karakter vindt het belangrijker om nieuwe geloofsvormen te onderzoeken of wil graag dat zijn kinderen in de kerk een plek krijgen om zich te ontwikkelen. Wanneer de karakters van de ouders en de nieuwe generatie opvoeders overeenkomen, is de kans groter dat ze dezelfde opvoedingsstijl en -doelen gebruiken. Zij vinden dezelfde manier van handelen en dezelfde normen en waarden belangrijk.

Voed jij net zo op als jouw ouders?

De opvoeding die jouw ouders jou hebben gegeven is bepalend geweest voor je ontwikkeling. Zowel op een positieve als negatieve manier heeft hun opvoeding bijgedragen aan de persoon die jij (geworden) bent. En dat niet alleen... het heeft ook invloed op de manier waarop jij nu jouw kinderen opvoedt.

NIEUWE MANIEREN

Toch komt het ook voor dat jonge ouders juist (bewust of onbewust) op een andere manier opvoeden dan hun ouders. Een belangrijke oorzaak daarvan is de invloed van de partner. Wanneer hij of zij op een heel andere manier is opgevoed of een heel ander karakter heeft, komen de ouders samen tot nieuwe keuzes in de opvoeding. Ook de tijd waarin we leven heeft invloed. Zo zijn er met de komst van de (sociale) media nieuwe vraagstukken voor ouders bij gekomen. Kinderen zijn mondiger geworden en de cultuur is 'opener' geworden. Het is belangrijker geworden om woorden te geven aan dat wat je gelooft en voelt. En het is naar kinderen toe belangrijker geworden om goed uit te kunnen leggen waarom je als ouders bepaalde keuzes maakt in je gezin.

Naast dat alles zorgen ook leeftijdsgenoten, opvoedprogramma's op tv, artikelen in tijdschriften en de school van het kind ervoor dat ouders op een andere manier of tot een ander doel opvoeden dan hun ouders dat deden.

OVERNEMEN OF VERZETTEN

Zoals gezegd kun je als jonge ouders de opvoeding van je eigen ouders overnemen of je er juist tegen verzetten. Het is echter nooit zo zwart-wit dat een jonge ouder alles hetzelfde doet of alles anders doet dan zijn ouders deden.

Bij een positieve ervaring bijvoorbeeld, neem je dingen over van je ouders. Maar je doet dat bijna nooit helemaal letterlijk. De invloed van de partner, de tijd waarin we leven en al die andere factoren, zullen ook bij overname van een opvoedingsstijl of -doel hun invloed hebben. Meestal is het dus zo dat je iets ongeveer hetzelfde aanpakt als je ouders, maar er wel een eigen draai aan geeft.

Bij een negatieve ervaring volgt er vaak verzet. Ouders willen het heel anders doen. Toch merken ook deze ouders na verloop van tijd dat ze meer dingen hetzelfde doen of ver-

In de Bijbel leren we ook dat we nederig moeten zijn en respect moeten hebben voor elkaar. God heeft ons als generaties aan elkaar gegeven om van elkaar te leren en elkaar te helpen.

woorden als hun ouders dan ze van plan waren. Onbewust hebben ze toch meer overgenomen dan ze wilden.

Bij een opvoeding vanuit verzet zie je ook weleens een anti-houding ontstaan die een beetje 'doorslaat'. Ouders willen het zó graag anders doen dan hun ouders, dat alleen dat nog belangrijk is voor de keuzes die ze maken. Belangrijk is daarom altijd om jezelf af te vragen of je alleen uit verzet handelt, of dat deze opvoedingsstijl of dit opvoedingsdoel écht is wat jij en je man/vrouw graag willen.

GOD WERKT DOOR DE GENERATIES

Wat overeind blijft tussen de generaties is dat God trouw blijft. Hij hecht grote waarde aan generaties. De geslachtsregisters in de Bijbel laten dit heel duidelijk zien. Het kan heel mooi zijn om te zien dat God ondanks alle verschillen door de generaties heen werkt. In de Bijbel leren we ook dat we nederig moeten zijn en respect moeten hebben voor elkaar. God heeft ons als generaties aan elkaar gegeven om van elkaar te leren en elkaar te helpen. Oudere mensen hebben veel levenservaring en hier mogen wij gebruik van maken. Steeds meer grootouders spelen een rol in de (geloofs)opvoeding, omdat zij op hun kleinkinderen passen. Andersom hebben oudere mensen ook jongere mensen nodig om te begrijpen wat er allemaal gebeurt in een wereld die snel verandert. Of heel praktisch in de vorm van mantelzorg. Elkaar begrijpen en vinden in het geloof zorgt voor een stevige basis tussen de generaties in de opbouw van Gods koninkrijk.

Je kunt heel mooi aan je kinderen laten zien dat God al generaties lang belangrijk is in de familie door middel van een familiebijbel of een doopjurk die al generaties meegaat. Laat je kinderen eens zien waar je zelf altijd naar de kerk ging en vertel hoe dat was. Misschien is er wel een Bijbel

met aantekeningen van een opa of oma die je kunt doorgeven aan de volgende generatie.

Het kan zijn dat jij de eerste of misschien een van de weinigen in je familie bent die gelooft. Dit kan confronterend zijn als je in de kerk mensen om je heen ziet bij wie al generaties lang mensen betrokken zijn bij het geloof. Je hebt dan geen direct 'voorbeeld' om op terug te vallen. Gelukkig heeft God ons als familie aan elkaar gegeven. Vraag bijvoorbeeld een ouder echtpaar om te functioneren als 'ouders of grootouders' in het geloof. Bedenk welke tradities en overtuigingen je wilt doorgeven aan de volgende generatie. God kan vanuit jou de volgende generaties zegenen. Dit geldt natuurlijk ook als je al in een jarenlange traditie van geloven staat.

Praat regelmatig met elkaar over de vraag wat jullie belangrijk vinden in het gezin. Leg het mooie en minder mooie van je eigen opvoeding open. En bouw - met God aan je zijde - verder aan jouw gezin!

VAN ONBEWUST NAAR BEWUST

Het opvoeden van je kinderen gebeurt de hele dag door. Daarvan ben je je niet altijd bewust. Dat kan ook niet. Voor de (geloofs)opvoeding is het van belang dat je af en toe een moment neemt om jezelf wél bewust te maken van wat je aan het doen bent... Gaat het zoals je voor ogen hebt? Doe je het zoals God van je vraagt? Wanneer je partner heel anders is opgevoed kan hij of zij de zaken heel anders aanpakken dan jij. Dit kan vanzelf zo groeien en hoeft niet verkeerd te zijn. Let wel op dat het niet gaat botsen. Praat daarom regelmatig met elkaar over de vraag wat jullie belangrijk vinden in het gezin. Leg het mooie en minder mooie van je eigen opvoeding open. En bouw - met God aan je zijde - verder aan jouw gezin! ■

TIPS UITGELICHT

- Wees je ervan bewust dat de opvoeding die jij ervaren hebt, altijd van invloed is op de opvoeding die je nu geeft. Zowel op positieve als op een negatieve manier. Bedenk wat je overneemt en waar je je tegen verzet, is dit reëel?
- Kijk af en toe eens van een afstandje naar jezelf en je gezin. Gaat het zoals je wilt? Waarom wel/niet? Wat kun je daaraan doen?
- Bedenk eens hoe het geloof in jullie familietraditie een plaats heeft gekregen. Deel dit met je (klein)kinderen en maak het tastbaar door bijvoorbeeld het laten zien van een familiebijbel of een doopjurk.
- Overleg met je man/vrouw wat jullie belangrijk vinden in de geloofsopvoeding en hoe jullie de dingen doen in het gezin. Wanneer je heel verschillend bent opgevoed kan het helpen om samen te bedenken wat je echt waardevol vindt en wilt doorgeven

Dit artikel is grotendeels overgenomen uit *Voorleven. In gesprek over opvoeden en geloven, deel 1*, HGJB

‘Denk aan de
Heere uw God...’

KRING/
VERENIGING

DS. L. HAK

Een bijbelstudie over Deuteronomium 11:18-21

Lezen: Deuteronomium 11:18-21

Leessleutel: Lees het Bijbelgedeelte eens door met de vraag in gedachte: hoe zou het in onze tijd kunnen?

Hoe mooi is de inrichting van je huis? Waarschijnlijk is het van alle gemakken voorzien. Maar is de Bijbel in huis ook een belangrijk gebruiksvoorwerp?! En als je op reis gaat, wat neem je dan mee? We willen onderweg veel zien en ontdekken. Daarom zorgen we ervoor dat we alles bij ons hebben wat daarvoor nodig is. Een plekje in je reiskoffer voor je Bijbel hoort daar zeker bij, toch?

DENK AAN DE HEERE UW GOD

In Deuteronomium 11 spreekt Mozes het volk toe voordat het volk Israël het land Kanaän binnentrekt. Ze zijn daar na een lange reis aangekomen en willen zich gaan vestigen in hun nieuwe huizen in het beloofde land. Het is te vergelijken met ons wanneer wij een nieuwe fase in ons leven in gaan. Voordat wij aan iets nieuws beginnen luisteren wij graag naar iemand met goede raadgevingen.

Welke opvoedkundige regels geeft Mozes hun mee? Bedenk dat u in het beloofde land ook de HEERE, uw God zult liefhebben. Zult u daar Zijn geboden lezen en overdenken? Neemt u Zijn verordeningen in acht? Zult u denken aan God de hemelse Vader, Die zo veel heeft gedaan voor u?

Voor ons komt daar nog bij: alles wat Christus heeft gedaan.

‘Wat geef je door?’

TUSSEN DE GENERATIES

Denk aan alles wat God, jullie hemelse Vader heeft gedaan. Gebruik dat als aanknopingspunt, wil Mozes zeggen. Het is niet moeilijk een gesprek aan te gaan als er iets bijzonders is gebeurd. Dan hebben we elkaar doorgaans heel wat te vertellen. Wat is er dan door te geven tussen ouders en kinderen of tussen ouderen en jongeren over God? Hij heeft niet iets, maar overweldigend veel bijzondere dingen gedaan. Hij heeft een weerbarstig, zondig volk verlost uit Egypte. Ondanks hun ongelovigheid, hun mopperen onderweg, hun verwijten tegen Mozes en God, heeft God een pad gebaad door de zee. Mozes geeft aan zijn opvolgende generaties wel de gehele waarheid van God door. Doe dat ook; vertel over de vreselijke straffen die God uitgevoerd heeft over de Egyptenaren. Vertel ook wat God gedaan heeft met Korach, Dathan en Abiram, dat de aarde haar mond opende en hen met hun gezinnen en hun tenten verzwolg.

Hoe gaan we om met de verschillen tussen de generaties? God laat in Zijn Woord horen dat Zijn woorden en daden hen allen aangaan. Ouders en hun gezinnen. Van twintig tot zestig jaar hebben de Israëlieten de inzettingen gehoord. En leer ze aan uw kinderen, zegt Mozes. Van jong tot oud. Jongeren en ouderen zullen het op verschillende manieren beleven. Dat was toen niet anders dan nu in onze tijd, al schrijft de Bijbel niet veel over de generatiekloof. Zullen de kinderen van Korach zich niet hebben afgevraagd waarom hun vader Korach met Dathan en Abiram zo kwaad op Mozes en Aäron was? Waarom onderwierpen zij zich niet aan hun leiding? Alleen Korachs kinderen luisterden naar de waarschuwendende woorden van Mozes om niet tegen God te zondigen. Het gaat er in de eerste plaats om *wat* wij aan elkaar doorgeven in de geloofsopvoeding. En daar is de Bijbel in Deuteronomium 11 duidelijk over.

Kunnen wij het geloof dan doorgeven? Nee, dat kunnen we niet, is onze eerste reactie. Geloven is een gave van God. Zonder de werking van de Heilige Geest kunnen we niet geloven. Maar God laat die opdracht naar ons persoonlijk uitgaan. In 11:19b en 20 staan de woorden in het enkelvoud: u of jou. In *uw* huis, bij *uw* gaan, bij *uw* liggen, bij *uw* opstaan. Dus schuif de opdracht niet af naar kerk of school, maar neem de taak die God je geeft ook persoonlijk ter harte en breng die in praktijk. Beter is het om biddend te vragen aan God: hoe kan ik het geloof overdragen? Daar geeft Deuteronomium 11 een antwoord op.

GENADEMIDDEL

Christus heeft door Zijn lijden, sterven en opstanding veel gaven verworven die Hij wil uitdelen door Zijn Geest. Door de vruchten in Galaten 5:22 genoemd, wordt het leven van een gelovige zichtbaar in de wereld. Maar hoe geef je het aan een ander in je generatie of in een volgende generatie door? In dit Bijbelgedeelte lezen we in het bijzonder over Gods Woord. Door Zijn Woord wil God met Zijn Heilige Geest het geloof in je hart werken. Gods Woord is dus een genademiddel.

De woorden van God moet je in je hart en in je ziel prenten. Die woorden biddend en met aandacht lezen. Erover nadenken. Doordenken wat God je ermee wil zeggen. Bedenken dat ze voor je kinderen en jongeren ook van levensbelang zijn. Zie je van hoe groot belang het is dat je het Woord van God meeneemt op je levensreis. En voor jou als jongere? Besef dat God Zijn Woord gegeven heeft om uit genade het geloof in jouw hart te werken door Zijn Geest. Maar vraag dan ook aan je ouders wat die werken van God te betekenen hebben voor jou. In Deuteronomium 6:20-22 heeft Mozes bij de eerste keer dat hij deze instellingen aan het volk meegaf het voorbeeld erbij genoemd. 'Als uw kinderen morgen aan u zullen vragen: wat zijn deze getuigenissen? Dan zult u zeggen: De HEERE heeft ons door Zijn sterke hand uit Egypte geleid.'

OPENLIJK GETUIGEN

Op welke manier komt het tot gesprekken met je kinderen (en kleinkinderen)?

Laat openlijk merken dat je de Heere wilt dienen, zo zegt de opvolger van Mozes, Jozua, het later tegen zijn volk. 'Maar aangaande mij en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen.' Nee, voor alle duidelijkheid, we hebben het hier niet over christenen in verdrukking en vervolging. Dan kan dat niet altijd, omdat er gevaar voor het leven bij is. Hoewel zij ons veel keren beschaamd maken wat betreft de manier waarop zij in de generaties en onderling naar elkaar getuigen. Maar Israël toen en wij nu mogen het doen in vrijheid. Dan blijven alleen nog de vragen 'hoe' en 'wanneer' voor je over.

Waarom zou je het niet openlijk getuigen?)

UITERLIJKE TEKENEN VAN HET HART

U moet deze woorden in uw hart en in uw ziel prenten. Laat de communicatie tussen de generaties dus geen buitenkant blijven, maar laat het voortkomen vanuit een hartelijk verlangen en oprecht geloof.

Laat het zichtbaar zijn aan jezelf en aan je huizen. Bind de woorden van God als een teken op je hand, als een voorhoofdsband tussen je ogen. Schrijf ze op de deurposten van je huis en op je poorten. Wanneer u zit. Wanneer u over de weg gaat. Wanneer u neerligt. Wanneer u opstaat (vs.19). Je hoeft de gelegenheden niet eens op te zoeken. Het kan en mag op zoveel verschillende momenten. Als je tijdens je bezigheden dan ook maar laat horen en merken aan andere huisgenoten of mensen die je ontmoet hoeveel de Bijbel en het geloof in Christus je waard zijn. Leer ze aan je kinderen door erover te spreken.

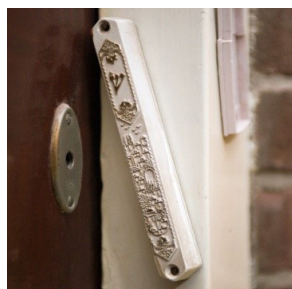

>> Tefilin zijn in het jodendom riemen om de armen en handen en om het hoofd waaraan doosjes zitten die bij het joodse ochtendgebed worden gedragen. In de doosjes zitten teksten uit de Pentateuch. In de joodse traditie is onderwijs tussen ouders en kinderen zoals u hier ziet een vreugdevol gebeuren!

OOK IN ONZE HUIZEN EN OP ONZE WEGEN?

Hoe zou Deuteronomium 11:18-21 naar onze tijd vertaald kunnen worden? Leer ze aan uw kinderen. Prent hen dat in. Dat is nog wel het bekendste gedeelte dat we uit Deuteronomium 6 weten. Maar in Deuteronomium 11 lezen we dus (tot je verrassing?) dat het wel moet beginnen met het inprenten in ons eigen hart. En dan de kinderen naar de zondagschool, club of catechisatie te laten gaan, dat is goed; als de godsdienstige opvoeding thuis er dan maar niet bij inschiet.

Maar wij binden toch niets aan onze hand? Laten we elkaar helpen door te lezen dat we het Woord van God in onze hand nemen. Gebruik je je Bijbel in het openbaar, zichtbaar voor je kinderen of andere jongeren of ouderen? Licht de Bijbel thuis onder het stof, diep in een kast, of voor het grijpen op tafel of bij je bed? Als je opstaat, neem je dan ook de Bijbel ter hand? Als je over de weg gaat naar de kerk, heb je dan je Bijbel meegenomen? Als je onderweg bent en ergens op een rustige plek eet, is dan je Bijbel binnen handbereik? Licht er één in je auto? Thuis lees je toch in ieder geval wel, na het eten? Als je gaat slapen, bemoedigt, vertroost en vermaant het Woord van God en Zijn gebod je dan? Schrijf ze op uw deurposten. Heb je ook van die mooie geschilderde, geborduurde of uitgesneden tekstwandborden in je huis hangen? Niet als een soort relikwie maar als een teken dat je leven wilt vanuit dat Woord van God?

>> Mezoëza (letterlijk: deurpost in het Hebreeuws) is een tekstkokertje dat volgens traditieoneel joods gebruik op deurposten wordt aangebracht. Het bevat de hieronder vermelde teksten uit Deuteronomium 6:4-9, 11:13-21.

ZEGEN VOOR ALLE GENERATIES

Wat een zegen om zo met onze kinderen en onze naasten het Woord van God te lezen en samen te bidden. Ja, bidden om vrijmoedigheid. Dan zal onze vrijmoedigheid ook onze kinderen aansporen om te vragen wat deze dingen toch zijn. Wat is het heerlijk bevrijdend voor jezelf als je mag zeggen: 'Dit is van de Heere geschied, mijn kind, het is een wonder in mijn ogen. Dien ook die God met blijdschap opdat het jou welga.' Wat een zegen als wij met onze kinderen, ons God geheiligt zaad (ouderen met jongeren), de zegen van het beloofde land, het hemels Kanaän mogen beërven. Om dan God eeuwig te mogen liefhebben en te mogen loven. ■

GESPREKSVRAGEN

1. Gelden de opdrachten die God geeft aan Israël ook voor ons, al geldt dat niet voor de beloften van het land Kanaän? Welke beloften mogen wij eraan ontlenen (zie o.a. Hebr. 11:10)?
2. Op welke manier mogen wij ook de aardse zegeningen, zoals in Deuteronomium 11:14-15, op ons toepassen?
3. Je moet de woorden eerst jezelf en daarna je kinderen/de jongeren in het hart en de ziel prenten. Is dat eerste een drempel voor je? Hoe kan onze onbekwaamheid juist verbondenheid met onze kinderen (en kleinkinderen) geven?
4. Op welke manier brengt Jezus in Lukas 2:46 verdieping in het gesprek tussen de generaties?
5. Op welke wijze gebruiken we het genademiddel van Gods Woord op de juiste manier (zie Deut. 11:19 en Rom. 10:17)?
6. De inleiding van de Bijbelstudie begon en eindigde met een beschrijving van onze huizen en onze reizen. Erken je dat in je leven de nodige aanpassingen gedaan moeten worden? Op welke punten vind je dat lastig, en waarom?
7. Bekijk de foto's. Op welke manier kunnen je kinderen (en kleinkinderen) het leven met de Heere aan je aflezen?

IN DE GENERATIES

Zes gezinsmomenten over jouw familie

Vraagt er weleens iemand aan jou: ‘Van wie ben jij er een?’ Welk antwoord geef je dan? Voor mensen is het voldoende om te weten wie je ouders zijn. Ze hebben dan direct door wie jij bent. In deze gezinsmomenten gaan we ook kijken van Wie jij er eentje bent. Lees je mee?

De vragen en opdrachten bij de gezinsmomenten zijn handreikingen om tot een gesprek te komen in je gezin, voor één dag of om te verdelen over meerdere dagen:

- Ga naar eigen inzicht met de suggesties om: pas aan wanneer ze te makkelijk/moeilijk zijn voor jullie (gezins)situatie.
- Bespreek zo veel vragen als de kinderen aan kunnen. Kleine kinderen zullen sneller afhaken dan oudere kinderen. Pak de draad de volgende dag weer op.
- Spreek vaste momenten af waarop je elkaar rondom de Bijbel ontmoet. Dat kan elke dag (bijvoorbeeld een kwartier), elke week of elke twee weken (bijvoorbeeld een half uur). Net wat bij jullie situatie past.
- Geef spontane uitingen de ruimte. Als iemand voorstelt om een gedicht/lied te maken, iets te tekenen/maken of een ander idee heeft, neem daar de tijd voor.
- Leer van elkaar. De Geest werkt bij iedereen op een andere manier. Spreek open naar elkaar over de manier waarop God in jullie leven werkt. Tot eer van Hem!

DAG 1

Mozes

LEZEN

Lees Exodus 2:1-10.

VRAGEN

- Wat valt je op als je dit leest?
- Wat betekent de naam van het jongetje om wie het hier gaat?
- Weet jij wat jouw naam betekent? Zoek het eens op (op internet). Heeft jouw naam iets met God te maken?

LEZEN

Lees ook Hebreëën 11:23-24.

VRAGEN

- Wat wordt daar gezegd over het geloof van moeder Jochebed?
- Wat heeft haar geloof betekend voor het geloof van haar zoon? (vers 24)

Het jongetje is bij zijn moeder gebleven tot hij groot geworden was (Ex. 2:10). In die tijd heeft zijn moeder hem heel veel over God geleerd.

>> Wat leert jouw moeder jou over God?

>> Vraag aan haar wat zij het belangrijkste vindt in het geloof.

Neem een groot vel papier. Teken in het midden jezelf. Je mag ook je naam schrijven en de betekenis van jouw naam. Trek vanaf jezelf een lijn naar de linker bovenhoek van het papier. Schrijf daar de naam van je moeder. Schrijf daaronder op welke manier zij jou onderwijst in het geloof.

DAG 2

Job

LEZEN

Lees Job 1:1-5.

VRAGEN

- Wat valt je op in dit gedeelte? Praat erover met elkaar.
- Vertel elkaar wat je weet over Job. Welk beeld krijg je van hem?
- Wat leer je uit dit gedeelte over Job en over God?

LEZEN

Lees ook Jakobus 5:11.

VRAGEN

- Wat zegt Jakobus daar over Job?
- Wat is Gods reactie op Jobs volharding?

Job had het beste met zijn kinderen voor, lees je in Job 1:5.

>> Wat leer jij van je vader over God?

>> Vraag aan hem wat voor hem belangrijk is in het geloof.

Neem het vel papier. Trek nu vanuit het midden/vanuit jezelf een lijn naar de rechter bovenhoek. Schrijf daar de naam van je vader. Schrijf daaronder wat je van hem leert in het geloof.

DAG 3

Timotheüs

LEZEN

Lees 2 Timotheüs 1:1-5.

VRAGEN

- Hoe noemt Paulus Timotheüs hier?
- Wat zal hij daarmee bedoelen?
- Mensen kunnen voor jou een geestelijke vader/moeder zijn. Heb jij die? Wat leer je van hem/haar?

LEZEN

Lees nogmaals vers 5.

VRAGEN

- Van wie heeft Timotheüs veel geleerd over het geloof?
- Ongeveinsd betekent eerlijk/oprecht. Wat leer jij hiervan voor je eigen geloofsleven?

Timotheüs heeft veel geleerd over God - van zijn oma.

- >> Wat leert jouw oma jou over God?
- >> Wat vindt jouw oma belangrijk over God? Wat wil ze daarvan graag doorgeven aan jou? Vraag het haar!

Trek nu op het vel papier een lijntje vanuit het midden naar links. Schrijf daar de naam van je oma en noteer daaronder wat zij jou leert over God.

PS: Niet iedereen heeft (nog) een oma. Als je oma overleden is of als je het haar niet (meer) kunt vragen, kun je aan je vader/moeder vragen of zij het nog weten van vroeger. Ook kun je het vragen aan een andere (oudere) vrouw uit de gemeente die een oma voor je is/kan zijn.

DAG 4

Naomi

LEZEN

Lees Ruth 4:13-17.

VRAGEN

- Het leven van Naomi is heel bijzonder verlopen. Vertel elkaar wat je van Naomi weet. Sla er eventueel een kinderbijbel op na.
- Op welke manier zie je Gods leiding in Naomi's leven?
- Wat vertelt het Bijbelgedeelte dat je zojuist gelezen hebt?
- Lees nogmaals vers 16. Wat staat daar?
- Wat heeft dat betekend voor het leven van kleine Obed?

LEZEN

Lees ook Mattheüs 1:5.

VRAGEN

- Wat staat er boven vers 1, wat is het kopje van het gedeelte?
- Wat betekent het dat de naam van Obed daartussen staat?

Ruth 4:16 heeft veel betekend voor de rest van Obeds leven. Oma Naomi zal hem veel geleerd hebben over God.

- >> Wat leer jij van je (andere) oma over God?
- >> Wat is voor haar belangrijk in het geloof? Vraag het haar.

Pak je vel papier erbij. Trek nu een lijntje vanuit het midden naar de linker onderhoek. Schrijf daar de naam van je andere oma en noteer wat zij jou graag wil doorgeven van God.

DAG 5

Jakob

LEZEN

Lees Genesis 48:14, 17-19.

VRAGEN

- Vertel elkaar wat je ziet gebeuren in dit gedeelte.
- Wat voor bijzonders gebeurt er in deze verzen?
- Hoe reageert vader Jozef op de actie van opa Jakob?
- Waarom behandelt opa Jakob zijn kleinzonen op die manier? Lees Genesis 48:5. Doet jouw opa dat ook bij jou?

LEZEN

Lees ook Jeremia 31:20.

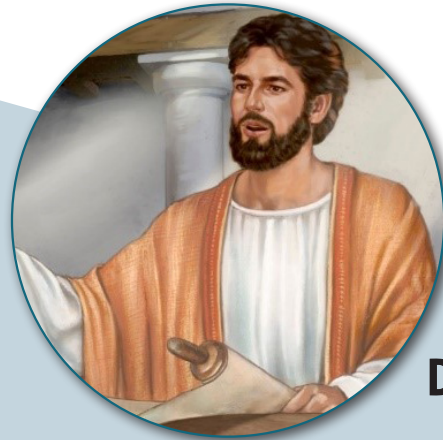
VRAGEN

- Wat zegt God daar over Efraïm?
- Wat voor invloed zou opa Jakob daarop hebben gehad?

Wellicht heeft opa Jakob zijn kleinzoon Efraïm heel veel over God verteld. Hij zal verteld hebben wat God allemaal met Zijn volk heeft gedaan. Allemaal mooie dingen die Efraïm in Egypte niet hoorde van zijn Egyptische vrienden.

- >> Wat leert jouw opa jou over God? Wat vertelt hij daarover?
- >> Vraag hem wat hij het belangrijkste vindt om over God door te geven aan jou, zijn kleinkind.

Trek nog een lijn op je vel papier. Nu vanuit het midden naar rechts. Schrijf daar de naam van je opa en vermeld wat hij jou graag wil doorgeven over God.

DAG 6

Jezus

Aan de linkerkant van je mooie papier heb je alle vrouwen staan die belangrijk zijn voor jouw geloofsleven. Aan de rechterkant staan nu twee mannen. In de rechter onderhoek komt de naam van een andere Man die belangrijk voor je is.

LEZEN

Lees Lukas 4:31-37.

VRAGEN

- Wat schildert Lukas in dit gedeelte? Je ziet het als het ware voor ogen gebeuren. Vertel het elkaar.
- Jezus onderwijst, staat er in vers 31. Waar doet Hij dat? En wanneer doet Hij dat?
- Waar moet je dus zijn als je veel over God wilt horen en leren?

LEZEN

Lees vers 32 nog een keer.

VRAGEN

- Hoe reageren de mensen als ze Jezus' onderwijs horen? Waarom zouden ze zo reageren, denk je? (Zie daarvoor Markus 1:22.)
- Van wie krijg jij allemaal onderwijs uit de Bijbel? Wat is jouw reactie op dat onderwijs?

- >> Wat leer jij van Jezus?
- >> Wat is de belangrijkste les die Hij jou leert?

Schrijf in de rechter onderhoek de naam Jezus. Noteer ook de betekenis van Zijn Naam erbij. Weet je die? Zoek hem anders op of vraag het aan je ouder(s)/verzorger(s). Noteer onder Zijn naam de belangrijkste les die Hij jou leert.

Je hebt deze week een geestelijke stamboom gemaakt van jezelf. Veel mensen die van invloed zijn op jouw geloofsleven staan nu om jou heen – op papier en in je leven. Dank God voor zo veel onderwijs en vraag Hem of Hij jou nog meer wil leren over Hem!

IN DE GENERATIES

Ervaringsverhalen van anderen

FAMILIE VERMEULEN

Voor een praktijkvoorbeeld gingen we op bezoek bij de families Vermeulen en Van Dijke in het prachtige Ouderkerk aan den IJssel. Oma Corrie Vermeulen past één dagdeel per week op bij haar dochter en geniet dan van haar kleinkinderen Anna en Lisa van 8 jaar, Mirthe van 6 jaar en Nathan van 4 jaar. Een druk gezinnetje zeker als beide ouders ook werken. Maar oma en opa zijn graag bereid om op te passen.

Is er te midden van alle drukte wel tijd voor een gesprekje? En hoe doen een oma en opa met onderwijservaring dat dan? Een voorbeeld uit de praktijk van alle dag.

We komen op een mooi moment binnen, de fotograaf is volop bezig met het maken van de sfeerfoto's van de maaltijd en het gezinsmoment. We maken de Bijbellezing uit Jakobus 3 vers 13-18 mee en een kort gesprekje erover. De vraag aan de kinderen is: Wat hebben we nodig? En: Welk woord komt in het gedeelte heel veel terug? Wijsheid is het antwoord. Wie geeft die wijsheid? 'God,' zegt Lisa.

We praten met de kinderen nog even door. Welk verhaal hebben ze vandaag op de basisschool gehoord? Het verhaal van de roeping van Abram. Hij moest op reis naar een onbekend land, maar

kreeg wel een belofte van God mee. Een nageslacht zo groot als de sterren aan de hemel. De vraag of wij ook op reis zijn wordt na enig nadenken ook beantwoord: 'Ja wij zijn op reis door dit leven naar de hemel waar Jezus is.' Op deze reis hebben we de hulp van God nodig. De Bijbelverhalen worden regelmatig met de ouders besproken. Een centraal moment daarin is wel het gezinsmoment 's avonds bij het eten, zegt moeder Marieke. Daar besteden we ook echt tijd aan, zegt vader Reinier, die een drukke internationale baan heeft en dus niet altijd aanwezig kan zijn. In het gezinsmoment wordt thematisch een aantal Bijbelgedeelten behandeld. De kinderen doen actief mee, lezen het Bijbelgedeelte en hebben ook zelf een schrift waarin ze (aan)tekeningen maken. Momenten die soms wel eens even duren, maar dat is niet erg, zeggen de kinderen. En natuurlijk zingen onder begeleiding van de gitaar uit bijvoorbeeld *op Toonhoogte*. Nathan haalt dan ook zijn gitaar voor de dag en pingelt al aardig mee bij opa op schoot. Door de open gesprekken merk je ook direct dat de kinderen heel open zijn en goed kunnen verwoorden wat ze geloven en leren van hun ouders. Eén van hen maakt dit heel mooi duidelijk als ze vertelt dat haar leven in Gods hand geborgen is, ze beeldt dat ook uit met haar beide handen. Marieke vertelt dat deze tekst ook op haar geboortekaartje stond.

Wat zijn de basispunten die jullie als gezin

gebruiken? Marieke is heel stellig, consequent zijn en Reinier vult aan met voorlezen. Het is belangrijk, vervolgt hij, dat de kinderen realiseren dat ze ook een Vader in de hemel hebben met Wie ze een relatie aangaan. 'Jezelf kwetsbaar opstellen is ook heel belangrijk,' zegt Marieke. 'De vragen van de kinderen zijn soms dezelfde als die je als ouder hebt,' vervolgt ze. Het gezin Van Dijke hanteert als gezin 10 regels in de opvoeding. De eerste en belangrijkste regel is gehoorzaamheid aan God. Regels die gelden voor zowel ouders als kinderen. Een mooie tip ter navolging in andere gezinnen? Tijdens het naar bed brengen is er ook één-op-één contact tussen de ouders en hun kinderen. Gouden momenten waar de echte vragen worden gesteld en er de tijd en rust er is om ze te beantwoorden. Niet alleen de ouders vervullen een belangrijke rol. Ook de grootouders die in dezelfde woonplaats

wonen dragen hun steentje bij. Iedere donderdagmorgen is opa Henk de oppas. Tegen je kleinkinderen moet je niet gaan preken, maar op een natuurlijke wijze een kort gesprek voeren, zegt hij. Soms is dat tijdens een spelletje, een andere keer tijdens het voorlezen of door samen een lied te zingen. Oma Corrie vult aan: Ook je kleinkinderen moet je zien als een gave van God. 'Een gave om dankbaar voor te zijn, maar waar je soms ook zorgen om hebt.' Ze vertelt dat ze ieder kleinkind persoonlijk in haar dagelijks gebed betreft. Ook Corrie benadrukt dat het soms heel onverwachte momenten kunnen zijn; bijvoorbeeld je samen met je kleinkind verwonderen over een prachtige bloem in de tuin. Een prachtig mooi wonder uit Gods schepping. Het samen wonen in dezelfde woonplaats is natuurlijk wel heel mooi. Om de beurt mogen ze ook bij opa en oma in de kerkbank zitten.

FAMILIE VERSLOOT

Zomaar een vraag op een zondagmiddag: Kwetsbaarheid en verbinding.

Alweer even geleden. Zomaar op een zondagmiddag zitten we als gezin bij elkaar rond de kachel. Ik (vader van 5 kinderen) stelde de vraag: 'Jongens, wat vinden jullie eigenlijk van onze opvoeding. Wat hebben wij als vader en moeder goed gedaan en wat is er in jullie ogen fout gegaan?' De vriend van onze dochter zat er ook bij. Ze keken eerst verbaasd. Wat vraagt papa nu? Horen wij het goed? Ja, wat vinden jullie nu als pubers/jongvolwassen van onze opvoeding?

We kregen een open gesprek met onze kinderen. Over luisteren naar elkaar. Wat de kinderen mooi vonden. Wat ze moeilijk vonden. Welke ruimte ze kregen. Welke zaken bespreek je wel met je ouders en welke zaken niet. Er volgde een open gesprek over onderwerpen zoals (pop)muziek en film, christen zijn in de wereld, seksualiteit, naar de kerk gaan, omgang met vrienden, welke invloed van die vrienden ervaar je en veel meer.

Als ouders hebben we stil zitten luisteren en af en toe een verduidelijkingsvraag gesteld. Mooi om van je kinderen te horen hoe zij de dingen ervaren, welke dingen door onze kinderen gewaardeerd werden. Ook is het leerzaam om te vernemen wat beter kan.

Als ouder van je kind is het belangrijk dat je de echte dialoog zoekt. Dat is samen al denkend en pratend een mening vormen over een bepaald onderwerp. Maar ook samen luisteren naar de stem van de Heere God die tot ons komt uit Zijn Woord. Het is goed om als ouders te beseffen en te aanvaarden dat kinderen/pubers deze mentale oefeningen nodig hebben. Bovendien ontstaan zo bijzondere en kostbare gesprekken.

Ook wij als vader en als moeder hebben onze eigen achtergrond en opvoeding gehad. Toen wij gingen trouwen zei mijn moeder: 'Neem de goede dingen die je van ons als ouders hebt gezien mee en laat de verkeerde dingen achterwege.' Dat is een mooi advies om door te geven.

Tot slot in Prediker 12 vers 10 lezen we: 'De prediker zocht aangename woorden uit te vinden.' Wat leren we hieruit voor vandaag?

Het gaat er niet in de eerste plaats om grote of fraaie woorden te gebruiken, maar aangename woorden. Woorden die je kinderen of andere mensen om je heen raken tot hun welzijn. Prediker raadt jongeren aan om vooral te genieten en hun hart en hun ogen te volgen. Dat is een onverwacht advies, schertsend bedoeld. Op die manier trekt hij de aandacht. Vervolgens wijst hij hun op de tijdelijkheid van het leven en sluit af met: 'Vrees God en houd u aan Zijn geboden, want dit geldt voor alle mensen.' Zodat wij (als zondaren) door Christus' volbrachte werk, samen met onze kinderen, mogen ingaan in het koninkrijk der hemelen.

In het artikel kun je lezen hoe deze ouders op een open manier communiceren met hun opgroeiende kinderen.

Wat is belangrijk bij de opvoeding van opgroeiende kinderen? Hieronder een paar algemene tips:

- Luister goed naar wat je kind vertelt, zo ontdek je wat hem of haar bezighoudt
- Geef oprecht je aandacht
- Wees 'echt' en eerlijk, kinderen merken of je dat wat je zegt ook in de praktijk brengt
- Geef erkenning voor verwarrende gevoelens
- Neem je kind en zijn mening serieus en wijs deze niet meteen af
- Benoem de positieve dingen en geef deze aandacht

THEMA-AVONDEN

ter verdieping of aanvulling
op *Opvoedingsbron*

Wil je een thema-avond geloofsopvoeding (over dit onderwerp) organiseren in je gemeente? Nodig dan de Hervormde Zondagsscholenbond of de HGJB uit om deze avond te verzorgen.

Geloofsopvoeding binnen het gezin!

De Hervormde Zondagsscholenbond heeft deskundige sprekers beschikbaar die een avond kunnen verzorgen over het onderwerp 'Geloofsopvoeding binnen het gezin!'

Tijdens deze interactieve avond voor ouders en leidinggevendenden van plaatselijke zondagsscholen komen onder andere de volgende onderwerpen aan de orde:

- in gesprek met je kind(eren)
- voorbeeld zijn, wat zien kinderen?
- rol van de gemeente bij opvoeding

Waar/wanneer: op aanvraag in de eigen gemeente, datum in overleg: c.m.codee@gmail.com. Kijk op www.hervormdezondagsscholen.nl – Materialen – tabblad 'Werkgroep Educatief Beraad'.

Geloofsopvoeding

Je kinderen grootbrengen is, positief gezegd, een uitdagend avontuur. Veel ouders hebben vragen over geloofsopvoeding. Zij hebben er behoefte aan om daarover in gesprek te gaan met andere gelovige ouders. En waar nodig ook een stuk toerusting te ontvangen. De HGJB biedt daarvoor diverse thema-avonden over geloofsopvoeding aan:

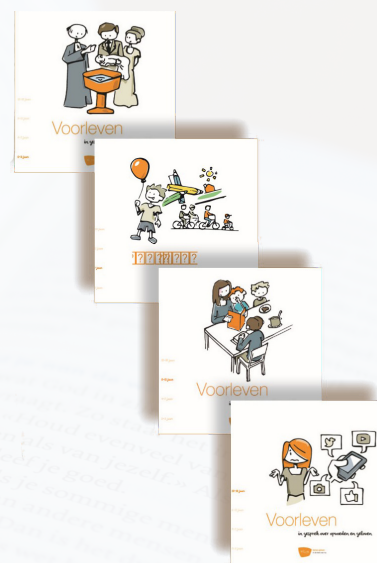
- Ontvangen en doorgeven
- Bijbellezen in het gezin
- Geloofsgesprekken met kinderen
- Christen in een niet-christelijke samenleving
- Speciaal voor ouders met tieners
- Veelgestelde vragen

Het programma duurt meestal van 20.00 tot 22.00 uur en vindt plaats in de eigen gemeente. De thema-avonden zijn interactief. Er is geen lezing, maar een afwisselend programma van onderwijs, Bijbelstudie en individuele- of groepsopdrachten. Dat stimuleert de aanwezigen om vooral zelf actief met het onderwerp aan de slag te gaan. De kosten bedragen voor leden: €258,- excl. reiskosten en voor niet-leden: €510,- excl. reiskosten.

Voorleven

Samen in gesprek over opvoeden en geloven.

De recente HGJB-serie Voorleven wil ouders met kinderen tussen 0 en 16 jaar praktische handvatten aanreiken om met elkaar in gesprek te gaan over opvoeden en geloven. Uniek is de focus op zowel de pedagogische als de bijbel-theologische kant van opvoeden. Voorleven bestaat uit vier boeken. Ouders kunnen op die manier met hun kind meegroeien. Met concrete opdrachten en prikkelende gespreksvragen wordt een open gesprek bevorderd waarin ouders kunnen leren van elkaar, bijvoorbeeld in kringverband. De eerste thema's uit Voorleven (0-3 jaar) zijn ook zeer goed te gebruiken voor doopcatechese. De serie Voorleven bestaat uit vier delen van 8 hoofdstukken en bestrijkt de leeftijd van 0 tot 16 jaar. Elk hoofdstuk behandelt een thema en biedt een herkenbare casus, een Bijbelstudie, verwerkingsvormen en verdiepende artikelen. Meer weten of bestellen? Wil je het materiaal liever eerst uitproberen? Vraag dan een proefversie aan. Kijk op HGJB.nl voor meer informatie.

Themabijeenkomsten

Tijdens de themabijeenkomsten treffen vrouwen elkaar rondom een thema dat door één of meerder sprekers is ingevuld. Waar/wanneer: op verschillende plaatsen in het land, in de maanden januari t/m maart. Kijk op www.hervormdevrouwenbond.nl/bijeenkomsten/themabijeenkomsten voor meer informatie.

Verdiepingsconferentie

Een verdiepingsconferentie voor 20-ers en 30-ers rondom een thema. Met centrale sprekers en workshops. Kijk op verdiepingsconferentie.nl.

THEMA-DAGEN

ter verdieping op *Opvoedingsbron*

Themadagen voor mannen

Ontmoetingen tussen mannen in de regio, rondom een thema dat door een of meerdere sprekers is ingevuld. Waar/wanneer: op geplande data + op aanvraag in de eigen regio: ds.jmmolenaar@hervormdede.nl. Kijk op www.hervormdemannenbond.nl – tabblad 'Thema-dagen' voor geplande data en meer informatie.

Vrouwendagen

Tijdens de Vrouwendagen treffen vrouwen elkaar rondom een thema. Er zijn drie Vrouwendagen voor alle leeftijden en één Vrouwendag speciaal voor jonge vrouwen.

Ingrediënten van de dag:

- Luisteren naar een boeiend thema
- Onderlinge ontmoetingen
- Bezinnende workshops
- Muzikale momenten
- Creatieve workshops

Kijk op www.hervormdevrouwenbond.nl/vrouwendagen voor meer informatie.